

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Юридичний факультет

**Кафедра конституційного, адміністративного
та міжнародного права**

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

Європейське судочинство
підготовки бакалавра

Луцьк – 2025

Силабус освітнього компонента «Європейське судочинство» підготовки бакалавра

Розробник: Конончук Ірина Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: _____

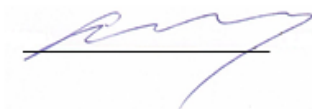

к.ю.н., доцент Фідря Ю.О.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права

протокол № 2 від 12 вересня 2025 р.

Завідувач кафедри: _____

д.ю.н. Книш С.В.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма здобуття освіти	Галузь знань 26 Цивільна безпека, спеціальність 262 Правоохоронна діяльність, освітньо-професійна програма Правоохоронна діяльність освітній рівень: перший (бакалаврський)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 120/ 4 кредити		Рік навчання 3
		Семестр 5-ий
		Лекції 28 год.
		Практичні (семінарські) 28 год.
ІНДЗ: немає	Самостійна робота 56 год.	
	Консультації 8 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		українська

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма здобуття освіти	Галузь знань 26 Цивільна безпека, спеціальність 262 Правоохоронна діяльність, освітньо-професійна програма Правоохоронна діяльність освітній рівень: перший (бакалаврський)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 120/ 4 кредити		Рік навчання 3
		Семестр 5-ий
		Лекції 6 год.
		Практичні (семінарські) 10 год.
ІНДЗ: немає	Самостійна робота 90 год.	
	Консультації 14 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		українська

II. Інформація про викладача

Конончук Ірина Миколаївна.

Кандидат педагогічних наук.

Доцент кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права.

Електронна адреса: kononchuk@vnu.edu.ua

Дні занять: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента.

Освітній компонент «Європейське судочинство» спрямований на формування у здобувачів освіти системного розуміння механізмів судового захисту в межах Європейського Союзу та Ради Європи. Зміст освітнього компонента охоплює історію становлення та сучасну структуру судової системи Європейського Союзу, юрисдикцію та процедури Суду ЄС, основоположні принципи європейського судочинства, а також європейську систему захисту прав людини.

Особлива увага приділяється порядку звернення до Європейського суду з прав людини, аналізу його практики, а також механізмам виконання рішень і застосуванню стандартів ЄСПЛ у національних правових системах. Освітній компонент поєднує теоретичні засади з практичним аналізом судових рішень і сприяє формуванню професійних компетентностей, необхідних для фахівців з правоохоронної діяльності в умовах європейської правової інтеграції.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою вивчення освітнього компонента є формування у здобувачів освіти комплексних знань про судову систему Європейського Союзу та європейський механізм захисту прав людини, а також розвиток здатності аналізувати, тлумачити й застосовувати практику європейських судових інституцій у професійній юридичній діяльності.

Завдання освітнього компонента:

- ознайомлення здобувачів з історією становлення та еволюцією судової системи Європейського Союзу;
- формування уявлення про структуру, компетенцію та взаємодію судових органів ЄС;
- вивчення процесуальних особливостей розгляду справ у Суді Європейського Союзу;
- засвоєння принципів європейського судочинства та їх ролі у забезпеченні верховенства права;
- аналіз європейської системи захисту прав людини та її місця в сучасному правопорядку;
- набуття знань щодо умов прийнятності та порядку звернення до Європейського суду з прав людини;
- формування навичок аналізу рішень ЄСПЛ, їх виконання та застосування судової практики у національному праві;
- розвиток здатності критично оцінювати вплив європейського судочинства на національні правові системи.

У результаті навчання за освітнім компонентом здобувачі освіти набувають здатності здійснювати правовий аналіз діяльності Суду Європейського Союзу та Європейського суду з прав людини, їхньої юрисдикції, процедур розгляду справ і принципів європейського судочинства, а також використовувати практику цих судових інституцій у національній правозастосовній діяльності.

3. Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність:

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні компетентності спеціальності (СК):

СК 3. Здатність до критичного мислення та системного аналізу правових явищ.

СК 4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.

СК 5. Здатність визначити придатні для юридичного аналізу факти, систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК 6. Здатність у межах своєї компетенції забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особи та суспільства, протидіяти нелегальній (незаконній) міграції, тероризму та торгівлі людьми, незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів.

СК 8. Здатність ефективно застосовувати сучасну техніку та інформаційні технології, використовувати технічні засоби, спеціалізовані інформаційні-пошукові системи, бази та банки даних, а також відповідне програмне забезпечення для захисту прав і свобод людини, власності, суспільних відносин від протиправних посягань.

СК 10. Здатність до аналізу та оцінки причин, умов та факторів, що впливають на вчинення кримінальних та адміністративних правопорушень.

СК 19. Здатність здійснювати взаємодію з іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони, у тому числі при усуненні потенційних та реальних загроз державному суверенітету та територіальній цілісності держави.

Результати навчання (РН):

РН 3. Розуміти та професійно застосовувати понятійний апарат права та правоохоронної діяльності.

РН 8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах, аналізувати і оцінювати її для повного та всебічного встановлення обставин, необхідних для виконання професійних завдань.

РН 10. Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

РН 14. Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності.

РН 17. Використовувати методи та засоби забезпечення публічної (громадської) безпеки та порядку, протидії злочинності, дотримуватися прав і свобод людини і громадянина, здійснювати заходи щодо попередження та припинення нелегальної (незаконної) міграції та інших загроз національній безпеці держави.

4. Структура освітнього компонента

Денна (очна) форма здобуття освіти

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Судова система Європейського Союзу: інституційна структура, юрисдикція та процесуальні засади						
Тема 1. Історія становлення судової системи Європейського Союзу		2	2	5		ДС, Т, РЗ/К 7
Тема 2. Судова система Європейського Союзу		4	4	5		ДС, Т, РЗ/К 8/8

Тема 3. Процедура розгляду справ у Суді Європейського Союзу		2	2	5		ДС, Т, РЗ/К
						7
Тема 4. Принципи судочинства Суду Європейського Союзу		2	2	5		ДС, Т, РЗ/К
						7
Тема 5. Роль Суду Європейського Союзу у розвитку права Європейського Союзу		2	2	5		ДС, Т, РЗ/К
						7
Тема 6. Роль національних судів у судовій системі ЄС		2	2	5		ДС, Т, РЗ/К
						7
Разом за модулем 1	62	14	14	30	4	
Змістовий модуль 2. Європейська система захисту прав людини та діяльність Європейського суду з прав людини						
Тема 1. Європейська система захисту прав людини		2	2	5		ДС, Т, РЗ/К
						7
Тема 2. Особливий правовий режим захисту прав людини – Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. та Європейський суд з прав людини		2	2	5		ДС, Т, РЗ/К
						7
Тема 3. Порядок звернення та розгляду справ в Європейському суді з прав людини		4	4	4		ДС, Т, РЗ/К
						7/7
Тема 4. Виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини в Україні		2	2	4		ДС, Т, РЗ/К
						7
Тема 5. Вплив практики Європейського суду з прав людини на розвиток національного судочинства		2	2	4		ДС, Т, РЗ/К
						7
Тема 6. Співвідношення компетенції Ради Європи та Європейського Союзу у сфері захисту прав людини		2	2	4		ДС, Т, РЗ/К
						7
Разом за модулем 2	58	14	14	26	4	
Всього годин/Балів	120	28	28	56	8	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Заочна форма здобуття освіти

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
-------------------------------	--------	------	--------	-----------	-------	-------------------------

Змістовий модуль 1. Судова система Європейського Союзу: інституційна структура, юрисдикція та процесуальні засади						
Тема 1. Історія становлення судової системи Європейського Союзу		2		8		
Тема 2. Судова система Європейського Союзу		2		8		
Тема 3. Процедура розгляду справ у Суді Європейського Союзу			2	8		ДС, Т, РЗ/К
						20
Тема 4. Принципи судочинства Суду Європейського Союзу			2	8		ДС, Т, РЗ/К
						20
Тема 5. Роль Суду Європейського Союзу у розвитку права Європейського Союзу			2	8		ДС, Т, РЗ/К
						20
Тема 6. Роль національних судів у судовій системі ЄС				8		
Разом за модулем 1		4	6	48	7	
Змістовий модуль 2. Європейська система захисту прав людини та діяльність Європейського суду з прав людини						
Тема 1. Європейська система захисту прав людини				7		
Тема 2. Особливий правовий режим захисту прав людини – Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. та Європейський суд з прав людини				7		
Тема 3. Порядок звернення та розгляду справ в Європейському суді з прав людини		2	2	7		ДС, Т, РЗ/К
						20
Тема 4. Виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини в Україні			2	7		ДС, Т, РЗ/К
						20
Тема 5. Вплив практики Європейського суду з прав людини на розвиток національного судочинства				7		
Тема 6. Співвідношення компетенції Ради Європи та Європейського Союзу у сфері захисту прав людини				7		
Разом за модулем 2		2	4	42	7	
Всього годин/Балів	120	6	10	90	14	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувачів освіти включає опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу, вивчення окремих питань, що не були розглянуті в курсі лекцій, підготовку до практичних занять.

Зміст самостійної роботи здобувачів освіти

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Історія становлення судової системи Європейського Союзу	5	8
2	Судова система Європейського Союзу	5	8
3	Процедура розгляду справ у Суді Європейського Союзу	5	8
4	Принципи судочинства Суду Європейського Союзу	5	8
5	Роль Суду Європейського Союзу у розвитку права Європейського Союзу	5	8
6	Роль національних судів у судовій системі ЄС	5	8
7	Європейська система захисту прав людини	5	7
8	Особливий правовий режим захисту прав людини – Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. та Європейський суд з прав людини	5	7
9	Порядок звернення та розгляду справ в Європейському суді з прав людини	4	7
10	Виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини в Україні	4	7
11	Вплив практики Європейського суду з прав людини на розвиток національного судочинства	4	7
12	Співвідношення компетенції Ради Європи та Європейського Союзу у сфері захисту прав людини	4	7
	Всього годин	56	90

IV. Політика оцінювання

Відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26 червня 2025 р. протокол № 8 Вченої ради (<https://vnu-taskid841251.s3.eu-north-1.amazonaws.com/s3fs-public/inline-files/2025-pro-potochne-i-pidsumk.otsinyuvannya.pdf>) поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи та реалізується в різних формах, зокрема опитування, виступи на практичних заняттях, заслуховування та аналіз доповідей питань, винесених на обговорення, письмове вирішення завдань, задач (казусів), письмові відповіді на окремі питання, участь у дискусіях/дебатах, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо.

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти з освітнього компонента «Європейське судочинство» здійснюється на основі результатів поточного контролю. Підсумковий контроль з освітнього компонента проводиться у формі заліку. Поточний контроль здійснюється під час

практичних занять і спрямований на перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретних навчальних завдань.

Максимальна кількість балів за поточний контроль – 100 балів. За роботу на практичних заняттях здобувачі освіти денної форми навчання можуть отримати за тему № 1; № 4–14 – 7 балів (за аудиторні контрольні роботи – 2 бали, за усні відповіді у ході опитування – 3 бали, за виконання задач і завдань, тестів під час практичного заняття – 2 бали), за теми № 2–3 – по 8 балів за кожну тему (за аудиторні контрольні роботи – 2 бали, за усні відповіді у ході опитування – 4 бали, за виконання задач і завдань, тестів під час практичного заняття – 2 бали). За роботу на практичних заняттях здобувачі освіти заочної форми навчання можуть отримати за теми № 1–5 – 20 балів (за аудиторні контрольні роботи – 6 балів, за усні відповіді у ході опитування – 8 балів, за виконання задач і завдань, тестів під час практичного заняття – 6 балів).

Політика викладача щодо здобувачів освіти. Відвідування лекційних та практичних занять є обов'язковим. Присутність на семінарському занятті без підготовки та нездатність впоратися із завданнями оцінюється на 0 балів.

Для забезпечення освітнього компонента викладач використовує сучасні технології, зокрема хмарні сервіси і освітні платформи чим створює можливості для самостійного ефективного засвоєння здобувачем освіти пропонованого матеріалу у межах елементів структури освітнього компонента. У зв'язку з цим, якщо інше не встановлено положеннями нормативно-правових документів Університету, здобувач освіти, який пропустив лекційне або практичне заняття, може самостійно опрацювати відповідний матеріал і пройти контроль знань з використанням відповідних електронних сервісів або ж пройти контроль знань на одному з практичних аудиторних занять. Також у разі необхідності здобувач освіти може відвідати консультацію з конкретної теми для заповнення прогалин у знаннях. Не допускається: пропуск занять без поважних причин; систематичні запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до текстів нормативних актів та в інших навчальних цілях).

Політика щодо академічної доброчесності. Вивчаючи освітній компонент «Європейське судочинство», здобувач освіти погоджується виконувати етичні принципи та визначені законом правила, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Здобувач освіти зобов'язаний дотримуватись політики академічної доброчесності, що передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Основні засади дотримання академічної доброчесності визначено у Положенні про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/02/Polozhennya-pro-plagiat-gruden-24.pdf>, а також у Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>

Політика щодо дедалайнів та перескладання. Пропущені практичні заняття (незалежно від поважності причини) перескладаються шляхом виконання завдань практичного заняття. За результатами перездачі виставляється оцінка відповідно до шкали оцінювання роботи здобувача освіти на практичних заняттях.

Пропуски на практичних заняттях та негативні оцінки (0 балів) можуть бути перескладені до початку заліково-екзаменаційної сесії відповідно до графіку чергування викладача, затвердженого на кафедрі.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач освіти досяг результатів навчання, передбачених ОП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом освітнього компонента (Порядок визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки від 29 серпня 2024 року https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC._%D0%9B.%D0%A3._%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf)

Види студентської наукової та практичної активності	Кількість балів
Участь у правопросвітницьких заходах, робота в юридичній клініки «Ad ASTRA» згідно реєстру клініцистів	до 5 балів
Проходження курсів, тренінгів, воркшопів та інших видів неформальної освіти в межах тематики освітнього компонента	до 10 балів

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали. Відповідно до п 4.5. вищезазначеного Положення передбачено, що здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК.

Науково-методичною комісією факультету затверджено систему бонусних балів, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК в обсязі до 35 балів (протокол № 01 від 03 вересня 2025 р.).

Види студентської наукової та практичної активності	Кількість бонусних балів
Публікація наукової статті в періодичному науковому фаховому виданні категорії «Б» (у співавторстві із науковим керівником)	до 7 балів
Виступ з доповіддю на міжнародній, всеукраїнській науково-практичній конференції, засіданні круглого столу, симпозіуму та іншому науковому заході	до 5 балів
Публікація тез доповіді у збірнику матеріалів конференції, круглого столу чи іншого наукового заходу	до 5 балів
Участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді	до 8 балів
Участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт	до 10 балів

V. Підсумковий контроль

Згідно Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26 червня 2025 року (URL: <https://vnu-taskid841251.s3.eu-north-1.amazonaws.com/s3fs-public/inline-files/2025-pro-potoczne-i-pidsumk.otsinyuvannya.pdf>) підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому рівні або на окремих його завершальних етапах у формі

заліку.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом освітнього компоненту. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

Залік виставляється за результатами поточної роботи здобувача освіти без планування, проведення модульних контрольних робіт (оцінювання за шкалою від 0 до 100). Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості 100.

У день складання заліку за основною сесією не проводяться додаткові опитування здобувача освіти, а також здобувач освіти не має права доздавати будь-який вид робіт, передбачений силабусом освітнього компоненту.

Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету. Залік з освітнього компонента проводиться у формі усного опитування здобувачів освіти.

Перелік питань до заліку

1. Суд Європейського Союзу в системі органів Європейського Союзу
2. Генеза юрисдикції Суду Європейського Союзу.
3. Юрисдикція Суду Європейського Союзу.
4. Функції Суду Європейського Союзу.
5. Правовий статус Суду Європейського Союзу.
6. Суд Європейського Союзу у системі інститутів Європейського Союзу.
7. Склад і структура Суду Європейського Союзу.
8. Генеральні адвокати у складі Суду Європейського Союзу.
9. Правовий статус суддів Суду Європейського Союзу.
10. Секретар Суду Європейського Союзу.
11. Права та обов'язки Секретаря Суду Європейського Союзу.
12. Співпраця Суду Європейського Союзу з національними судовими органами.
13. Статут Суду ЄС.
14. Регламент Суду ЄС.
15. Порядок розгляду справ Судом ЄС.
16. Усна та письмова процедури Суду Європейського Союзу.
17. Умови прийнятності скарг, що подаються до Суду ЄС.
18. Правила діловодства у Суді Європейського Союзу.
19. Набрання чинності рішенням Суду ЄС.
20. Загальна характеристика принципів судочинства Суду Європейського Союзу.
21. Принципи національної процесуальної автономії.
22. Принцип захисту прав людини.
23. Принцип недискримінації.
24. Принцип пропорційності.
25. Принцип вимоги судового контролю і права на справедливий судовий розгляд.
26. Принцип правової визначеності.
27. Принцип прозорості.
28. Принцип відшкодування заподіяної шкоди
29. Принцип солідарності.

30. Принцип субсидіарності.
31. Принцип судової взаємодії і судового співробітництва.
32. Принцип обов'язковості рішень Суду ЄС.
33. Принципи, які дозволяють робити винятки з загального застосування права.
34. Зміст принципу права на справедливий та безсторонній суд.
35. Порядок формування та структура Європейського суду з прав людини.
36. Юрисдикція Європейського суду з прав людини.
37. Загальна характеристика ЄКПЛ.
38. Юридична природа норм ЄКПЛ.
39. Структура та зміст ЄКПЛ.
40. Основні права та свободи, закріплені у ЄКПЛ.
41. Поняття тлумачення, інтерпретації норм ЄКПЛ.
42. Повноваження, компетенція у тлумаченні норм ЄКПЛ.
43. Підстави для звернення до Європейського суду з прав людини.
44. Порядок звернення до Європейського суду з прав людини.
45. Порядок та особливості розгляду заяв у Комітетах Європейського суду з прав людини.
46. Порядок та особливості розгляду заяв у Палатах Європейського суду з прав людини.
47. Розгляд справи по суті в Європейському суді з прав людини та порядок винесення рішення.
48. Види рішень Європейського суду з прав людини.
49. Порядок виконання рішень Європейського суду з прав людини.
50. Порядок звернення рішення Європейського суду з прав людини до виконання в частині виплати відшкодування.
51. Поняття та механізми вжиття державою заходів загального характеру на забезпечення виконання положень Європейської конвенції про захист прав людини та основоположних свобод.
52. Правовий статус Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини.
53. Відповідальність за невиконання чи неналежне виконання рішення Європейського суду з прав людини.
54. Застосування судами Європейської конвенції про захист прав людини та основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини.
55. Рішення Європейського суду з прав людини щодо захисту особистих прав, що забезпечують природне існування фізичної особи.
56. Рішення Європейського суду з прав людини щодо захисту особистих прав, що забезпечують соціальне буття фізичної особи.
57. Рішення Європейського суду з прав людини щодо захисту політичних та соціально-економічних прав особи.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти (залік)

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

90-100 – здобувач освіти демонструє вільне володіння теоретичними питаннями, вміє переконливо, з посиланням на законодавство обґрунтовувати проблему, яку висвітлює; безпомилково дає відповіді на поставлені питання з посиланням на норми законодавства; вільно володіє термінологією;

82-89 – здобувач освіти при відповіді на теоретичні питання відповідає повно, володіє термінологією, знає нормативно-правові акти, вміло їх застосовує при відповіді на питання, однак може допускати деякі неточності чи положення без їх доведеності;

75-81 – здобувач освіти при відповіді на теоретичні питання може порушувати системність їх викладу, допускати окремі неточності, без їх доказовості, однак знає нормативно-правові акти, застосовує при відповіді на питання, володіє основними категоріями;

67-74 – здобувач освіти володіє більшістю теоретичними питаннями з предмету вивчення, володіє термінологією, знає нормативно-правові акти у відповідній сфері, однак не завжди може правильно та аргументовано застосувати норми законодавства при відповіді на питання;

60-66 – здобувач освіти не володіє більшістю теоретичними питаннями, однак знає основні категорії та нормативно-правові акти, але при відповіді на питання не обґрунтовує та не аргументує її;

1-59 – здобувач освіти володіє теоретичними питаннями поверхнево; знає окремі категорії та нормативно-правові акти, але не вміє правильно їх застосовувати під час відповіді на питання.

Поточне оцінювання (максимальна кількість балів: теми № 1; № 4–14 – 7 балів, теми № 2–3 – по 8 балів для денної форми навчання; теми № 1–5 – 20 балів для заочної форми навчання).

№ п/п	Бали денна ф.н.	Бали заочна ф.н.	Пояснення
1	8 - 7	20 - 17	питання висвітлені повністю, використана необхідна кількість термінів, зроблені конкретні висновки; здобувач освіти демонструє вільне володіння питаннями практичного заняття, вміє переконливо, з посиланням на законодавство обґрунтовувати проблему, яку висвітлює; безпомилково виконує практичні завдання згідно поставлених вимог, бере участь у дискусії;
2	6 - 5	16 - 11	питання висвітлені частково, відповідь охоплює основні аспекти, використана певна кількість термінів, зроблені окремі висновки; здобувач освіти при відповіді на теоретичні питання практичного заняття допускає поодинокі неточності, однак знає нормативно-правові акти, вміє їх застосовувати під час розв'язуванні задач та аргументувати свою відповідь;
3	4 – 3	10 - 6	питання висвітлені поверхнево, зроблені висновки, які потребують деякого уточнення; здобувач освіти не володіє більшістю питань практичного заняття, однак знає нормативно-правові акти; виконуючи завдання, посилається на законодавство, але не обґрунтовує свою відповідь;
4	2 - 0	5 - 0	питання висвітлені недостатньо, більшість тез потребують уточнення, доопрацювання; здобувач освіти володіє питаннями практичного заняття поверхнево; знає нормативно-правові акти, але не вміє правильно їх застосовувати під час розв'язування практичних завдань.

Критеріями оцінювання знань здобувачів освіти під час усних та письмових відповідей з курсу є:

- повнота розкриття питання;

- використання основної та додаткової літератури (нормативно-правових актів, підручників, навчальних посібників, журналів тощо);
- логічна послідовність та системність викладення матеріалу, культура мовлення;
- аналітичність мислення, вміння робити порівняння та формулювати висновки.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Нормативно-правові акти

1. Treaty on European Union. URL: <https://eur-lex.europa.eu/collection/eu-law/treaties/treaties-force.html>
2. Treaty on the Functioning of the European Union. URL: <https://eur-lex.europa.eu/collection/eu-law/treaties/treaties-force.html>
3. Charter of Fundamental Rights of the European Union. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A12012P%2FTXT>
4. Статут Ради Європи. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_001#Text
5. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (з протоколами) (Європейська конвенція з прав людини). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/995_004
6. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/984_011

Навчальна та наукова література

Основна

1. Добрянська Н. В., Горелова В. Ю., Пушкар О. А. Актуальні питання адаптації законодавства України до критеріїв ЄС: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 544 с.
2. Комарова Т. В. Суд Європейського Союзу: розвиток судової системи та практики тлумачення права ЄС: монографія. Харків: Право, 2018. 528 с.
3. Особливості застосування рішень Європейського суду з прав людини при розгляді цивільних справ: навч. посібник / У. Б. Андрусів, О. Б. Верба–Сидор, Ю. В. Верхола та ін. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 404 с.
4. Основи права Європейського Союзу: підручник / за заг. ред. Т. Л. Сироїд. Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків: Право, 2020. 590 с
5. Право Європейського Союзу: основи теорії : підручник / за заг. ред. І. В. Яковюка. Харків: Право, 2021. 360 с.
6. Право Ради Європи та практика ЄСПЛ: навч.-метод. посіб. / за ред. Х. Н. Бехруза; НУ «Одеська юридична академія». Одеса: Фенікс, 2023. – 120 с.

Додаткова

1. Авер'янова М., Жук О., Мусієнко А. Застосування права ЄС у національних судах держав-членів: огляд практики Суду Справедливості та досвіду інших країн. Актуальні питання у сучасній науці. 2023. № 6 (12). С. 363–377.
2. Андрійченко О., Чернецька О. Практика Європейського суду з прав людини у здійсненні правосуддя. Підприємництво, господарство і право. 2019. № 4. С. 284–288.
3. Камінська Н. В. Проблеми виконання рішень Європейського суду з прав людини. Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. 2017. № 1 (13). С. 250–261.
4. Карвацька С. Б. Інтерпретаційна практика Європейського Суду щодо міжнародних договорів із прав людини: особливості, принципи та методи. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2019. Вип. 2. С. 214–219.
5. Конончук І. М. Організаційно-правові засади функціонування Суду справедливості в Європейському Союзі. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 9. С. 287–289.
6. Цимбал В. О., Коваль Д. С., Родік Т. П., Європейський суд з прав людини як правова гарантія захисту прав людини в Україні. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 1. С. 103–106.

Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: https://european-union.europa.eu/index_en

2. Офіційний сайт Європейського парламенту. URL: <https://www.europarl.europa.eu/portal/en>
3. Офіційний сайт Ради ЄС. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/>
4. Офіційний сайт Європейської комісії. URL: https://commission.europa.eu/index_en
5. Офіційний сайт Суду Справедливості. URL: https://curia.europa.eu/jcms/jcms/j_6/en/
6. Офіційний сайт Європейської прокуратури. URL: <https://www.eppo.europa.eu/en/documents-0>
7. Офіційний сайт Європолу. URL: <https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/eu-wide-operation-targeting-criminal-assets-in-relation-to-russian-invasion-of-ukraine>.
8. Офіційний сайт Євроюсту. URL: <https://www.eurojust.europa.eu/>
9. Офіційний сайт Frontex. URL: <https://www.frontex.europa.eu/>
10. Офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ України. Співробітництво з ЄС. URL: <https://mvs.gov.ua/ministry/projekti-mvs/jevropeiska-integraciya-ukrayini>